

SNB berichten

#61
juli 2014

IN DEZE UITGAVE: NIEUWE COMMISSARISSEN AAN HET WOORD • FOSFAATRECYCLING UIT ZUIVERINGSSLIB MEEST RENDABEL • FOSFAATERTS OP LIJST STRATEGISCHE GRONDSTOFFEN
STOOMCURSUS VOOR MEDEWERKERS SNB

SNB IN DIALOOG MET HAAR AANDEELHOUDERS

Met elkaar terugkijken op het strategisch plan 2010-2015 en vooral vooruitblikken op de komende vijf jaar. Met dat doel kwamen op donderdag 5 juni vertegenwoordigers van de zes aandeelhouders van SNB bij elkaar in Moerdijk. Na een toelichting door directeur Marcel Lefferts ontspoon zich een levendige discussie over toekomstige verwerkingsmethoden en grondstofterugwinning. Ondanks verschillen van inzicht her en der was de conclusie eensluidend dat SNB spil is en blijft in de slibeindverwerking en fosfaatterugwinning.

Marcel Lefferts in gesprek met de aandeelhouders

SNB startte de bijeenkomst door kort terug te kijken naar de resultaten van het afgelopen vier jaar. Tot tevredenheid van de aandeelhouders is SNB de afgelopen jaren nog kostenefficiënter gaan werken. Wel leidde het wegvallen van de afzet van vliegias naar Thermphos begin 2013 tot een terugslag op gebied van fosfaatterugwinning. Dit had ook haar gevolgen in financiële zin: SNB werd weer volledig geconfronteerd met de kosten van de reguliere afzet van haar as. Overigens gaf Marcel Lefferts tijdens de discussie aan te verwachten binnenkort een nieuw afzetkanaal te vinden bij het Belgische EcoPhos.

> Lees verder op de volgende pagina

OP SCHEMA

Op het gebied van energieregwinning en emissiereductie ligt SNB grotendeels op schema. Binnenkort start SNB met de installatie van de twee nieuwe hogedrukketels en een stoomturbine. Die dragen in hoge mate bij aan warmteterugwinning en een duurzame eigen productie van elektriciteit. De ketels zullen voor het einde van het jaar in gebruik worden genomen. De rookgassen die bij het proces vrijkomen, reinigt SNB zelf en de CO₂ levert zij grotendeels aan haar buurbedrijf, kalkproducent Omya. Ook de waterzuiveringsinstallatie die SNB op eigen terrein in gebruik heeft genomen, zorgt voor lagere lucht- en wateremissies. De aandeelhouders toonden zich uitermate tevreden over de bereikte resultaten.

De uitdagingen van ondernemingsplan 2016-2020 werden uitgebreid en levendig besproken via stellingen over vier belangrijke thema's: energie, grondstoffen, toekomstige verwerkingsmethode en optimale bezetting van de installatie.

Met name de prikkelende stelling dat 'het goed zou zijn als energiefabrieken de kosten in de gehele afvalwaterketen doen verlagen, ook als daardoor de bezetting van de SNB-installatie zou afnemen' leverde een scherpe discussie op. Dat deed ook de stelling dat 'als het om grondstofterugwinning gaat, SNB nadrukkelijk betrokken moet zijn bij de afstemming hierover in de afvalwaterketen'. Deze stelling sloeg direct op de terugwinning van struviet door de waterschappen, die direct van invloed is op het fosfaatgehalte van het slib.

COLLECTIEF BEGRIP

Deze plenaire sessie markeerde de eerste stap op weg naar het definitieve meerjarenplan 2016-2020. Marcel Lefferts: "De feedback die we vandaag gehoord hebben, nemen we uiteraard ter harte. De komende maanden ga ik alle aandeelhouders af om individueel hun visie op SNB en onze toekomst te bespreken. Ik verwacht daar in het najaar klaar mee te zijn. Daarna wil ik nog een bijeenkomst

"Dit is een eerste stap op weg naar het definitieve nieuwe ondernemingsplan"

met alle aandeelhouders organiseren om de finale versie van ondernemingsplan te bespreken. Begin 2015 volgt dan de definitieve afstemming met de aandeelhouders. We hebben dan nog het hele kalenderjaar 2015 om ons voor te bereiden op de uitdagingen van het nieuwe meerjarenplan."

De deelnemers toonden zich tevreden met deze dialoog. Zoals één van de aandeelhouders het verwoordde: "Zo komen we collectief tot een goed begrip van de uitdagingen en soms dilemma's van SNB."

De deelnemers van de aandeelhouders tijdens de bijeenkomst

NIEUWE COMMISSARISSEN AAN HET WOORD

Dit voorjaar verwelkomde SNB twee nieuwe leden in haar Raad van Commissarissen (RvC). Huub Hieltjes (bestuurslid bij Waterschap Brabantse Delta) en Roel van der Veen (bestuurslid bij Waterschap Vechtstromen) traden toe en hebben inmiddels hun eerste bijeenkomsten achter de rug. Hoe denken zij over hun nieuwe rol? De nieuwe commissarissen aan het woord over achtereenvolgens de invulling van de functie, de aandachtsgebieden waar zij zich op richten en wat zij SNB mee willen geven.

Hieltjes: "Bij Waterschap Brabantse Delta ben ik dagelijks bestuurslid, maar als commissaris van SNB heb ik een andere rol en verantwoordelijkheid. Zo ben ik adviseur van de directie en heb ik een controlerende taak. Dat is een mooie rol omdat SNB een kapitaalintensieve onderneming is met een wezenlijke rol in de afvalwaterketen. Wat dat laatste betreft, hebben we als SNB een duidelijke missie: het gaat niet alleen om SNB zelf, maar ook om onze toegevoegde waarde in de afvalwaterketen."

Van der Veen: "Vanuit mijn functie bij Waterschap Vechtstromen met de portefeuille 'Waterketen' is ook mijn nieuwe rol in de RvC van SNB op een natuurlijke wijze in te vullen. Daarin houd ik dus vooral rekening met het grotere geheel waarin ondernemingen als SNB zich bevinden. Het draait dus niet om een focus op individuele ontwikkelingen en acties, maar meer om de betekenis daarvan voor de hele keten."

AANDACHTSGEBIED

Hieltjes: "Met mijn achtergrond zal ik me vooral richten op aandachtsgebieden financiën en juridische zaken. Ik wil mijn kennis graag inzetten om bij te dragen aan een solide bedrijfsvoering, mee te denken over toekomstige investeringen in de slibverbranding en te kijken naar de bedrijfsresultaten op gebied van financiën, milieu en fosfaatrecycling."

Van der Veen: "Het was oorspronkelijk de bedoeling dat ik de portefeuille van mijn voorganger Jaap Hos zou overnemen: innovatie. Alhoewel ik aan innovatieve projecten heb gewerkt bij Waterschap Vechtstromen, ben ik geen echte specialist als Jaap. Mijn aandachtsgebied is dus nog nader in te vullen, maar het idee is nu samen met medecommissaris Ben Besselink 'Waterschappen' op te pakken. Dat betekent dat ik me bezig ga houden met de positie van SNB en de

waterschappen, de relatie met andere waterschappen en actoren en de ontwikkelingen op de slibmarkt."

BOODSCHAP AAN SNB

Hieltjes: "Wat ik SNB mee wil geven?

Ik onderstreep vooral onze missie. Dus blijven nadenken over de rol in de keten en inspelen op de ontwikkelingen op de markt voor zuiveringsslib. Een tendens is dat het slibaanbod daalt. Als SNB moeten we dus een stap harder lopen; blijven werken aan het terugdringen van emissies, meer terugwinning van grondstoffen en optimaal gebruik van de capaciteit. Daar zal ik de komende tijd aan meewerken."

Van der Veen: "Voor SNB is het belangrijk om nog meer aan ons imago te werken: 'be good and tell it'. Op dit moment leeft bijvoorbeeld binnen waterschappen nog te veel het beeld dat SNB 'maar' een soort vuilverbrander is, daar koppelen zij een negatieve waarde aan. Terwijl SNB genoeg praktijkvoorbeelden heeft als fosfaatrecycling, energierugwinning en beperking van emissies om te laten zien dat zij allang niet meer alleen een slibverbrander is. Hier zie ik ook een ambassadeursrol weggelegd voor ons als leden van de RvC."

"Ik zie een ambassadeursrol weggelegd voor ons als leden van de RvC"

Roel van der Veen

Huub Hieltjes

FOSFAATRECYCLING UIT ZUIVERINGSSLIB MEEST RENDABEL

Begin april publiceerde landbouw-economisch onderzoeksinstituut LEI Wageningen UR, in opdracht van het Biorenewable Business Platform en Energy Valley, de resultaten van een studie naar de economische kansen en mogelijkheden voor terugwinning van fosfaat in Nederland. Eén van de centrale conclusies? Het recycleren van fosfaat uit zuiveringsslib is praktijkrijp en economisch haalbaar.

Andere opties als terugwinning uit dierlijke mest, industriële afvalstromen en struviet zijn economisch onzeker of niet haalbaar in de praktijk. Door het recycleren van fosfaat uit slibverbrandingsas kan Nederland binnen afzienbare tijd op economisch rendabele wijze van een groot deel van haar fosfaatoverschotten afkomen. SNB (en tot voor kort Thermphos) zijn hier praktijkvoorbeelden van, aldus de onderzoekers.

Rioolwaterzuiveringsinstallaties verwijderen 84% (2009) van het fosfaat uit het afval-

water. Dit komt in het zuiveringsslib terecht. Al het zuiveringsslib in Nederland wordt uiteindelijk verbrand, waarvan ongeveer 40% door cementfabrieken en Duitse elektriciteitscentrales. De fosfaat die in deze verbrandingsassen terecht komt, kan niet teruggewonnen worden. Daarmee gaat dus een groot deel van de belangrijke grondstof fosfaat verloren. De rest van het zuiveringsslib, circa 60%, wordt door monoverbranders als SNB en HVC verbrand. Dit levert bruikbare as op waaruit wél fosfaat kan worden teruggewonnen.

Voorpagina van het LEI Wageningen UR-rapport 'Terugwinning van fosfaat; economische verkenning van kansen en mogelijkheden'

Het volledige rapport lezen? Bezoek dan de volgende website: <http://tinyurl.com/ntfx3cx>

EU: 'FOSFAATERTS OP LIJST STRATEGISCHE GRONDSTOFFEN'

Op 27 mei presenteerde de Europese Commissie een herziene versie van de lijst met strategische grondstoffen, de zogenaamde critical raw materials. Van de 20 schaarse grondstoffen op de lijst zijn er zes voor het eerst toegevoegd, waaronder dus fosfaaterts.

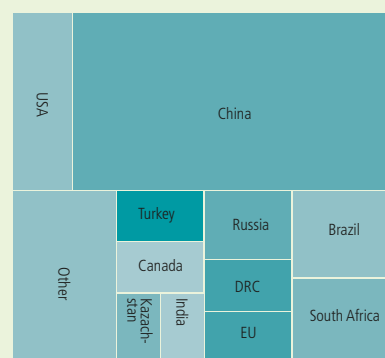
De EU werkt deze lijst van strategische grondstoffen elke drie jaar bij in het kader van haar Raw Materials Initiative. Schaarste is hierbij het doorslaggevende criterium. Grondstoffen zijn schaars wanneer het leveringsrisico hoog is. Dit is bijvoorbeeld het geval als een groot deel van de wereldwijde productie geconcentreerd is in enkele landen. Ook spelen de weinige mogelijkheden tot vervanging en lage recyclingpercentages een rol.

FOSFAATERTS

In het geval van fosfaaterts importeert Europa het merendeel uit Marokko

(Westelijke Sahara). De mijnbouwactiviteiten in deze en andere productielanden staan steeds meer onder druk door de wereldwijde bevolkingsgroei. Bovendien is fosfaat niet te vervangen door een andere grondstof.

De lijst met strategische grondstoffen moet de Europese productie van schaarse grondstoffen stimuleren en de lancering van nieuwe mijn- en recyclingactiviteiten faciliteren. Daarnaast gebruikt de Europese Commissie deze lijst voor het stellen van prioriteiten en te ondernemen acties. Zo kan het mogelijk bijdragen aan Europese wet- en

Belangrijkste herkomstlanden van de 20 strategische grondstoffen

regelgeving voor het gebruik van gerecycleerd fosfaat. Los daarvan is het opnemen van fosfaaterts op de lijst van strategische grondstoffen een mooie opsteker voor SNB, het Ketenakkoord Fosfaatkringloop, Nutrient Platform en vergelijkbare initiatieven door heel Europa.

OVEREENKOMST MET ECOPHOS KOMT DICHTERBIJ

SNB, Ecophos en HVC werken aan een samenwerking die een nuttige, rendabele toepassing van gerecyclede fosfaat uit verbrandingsassen definitief werkelijkheid maakt. In de afgelopen periode hebben de betrokken partijen hun laatste wijzigingen in de principeovereenkomst afgestemd, waarmee de samenwerking weer een stap dichterbij komt. In de loop van 2014 hoopt SNB hier uitsluitsel over te geven.

MARCEL LEFFERTS PRESENTEERT SNB IN BERGHEIM

Op dinsdag 27 mei kwamen in het Duitse Bergheim vertegenwoordigers van Duitse waterschappen en Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) bij elkaar in het kader van hun samenwerkingsovereenkomst. Zij praten onder andere over samenwerking op het gebied van slibverwerking. Op initiatief van WBL, waar

SNB inmiddels zo'n twee jaar mee samenwerkt, nodigden zij Heidelberg Cement ('ENCI') en SNB uit om hun visie op de ontwikkelingen op de slibmarkt te geven.

In zijn presentatie gaf Marcel Lefferts niet alleen een uitvoerig beeld van SNB maar ook van de verwachte gevolgen van wetgeving op het gebied van fosfaat terugwinning, zoals dat nu in Zwitserland en

Duitsland in de planning staat, en het effect daarvan op de slibmarkt. Een prima gelegenheid dus om SNB bij een nieuwe groep waterschappen te presenteren.

SNB PUBLICEERT VERKORT JAARVERSLAG 2013

Begin deze zomer publiceerde SNB haar Verkort Jaarverslag over 2013. Hierin blijkt de onderneming terug op de resultaten, activiteiten en ontwikkelingen in het afgelopen jaar en kijkt het vooruit naar toekomstige ontwikkelingen en uitdagingen. Het Verkort Jaarverslag is online te lezen op de website van SNB: www.snb.nl

Op dit moment realiseert SNB haar energieproject rond de nieuwe hogedrukstoomketels. Benieuwd naar de vorderingen? De voortgang is in beeld te volgen op onze website www.snb.nl

BERICHT UIT HET MT

TIJD VOOR HET NIEUWE ONDERNEMINGSPLAN

Met een goed gevoel kijk ik terug op de druk bezochte aandeelhoudersbijeenkomst van 5 juni. Alle aandeelhouders waren vertegenwoordigd en namen deel aan een positieve en constructieve discussie over de toekomstige mogelijkheden en uitdagingen die SNB te wachten staan. Het nieuwe Ondernemingsplan voor 2016-2020 speelt hier natuurlijk een centrale rol in.

Praten over een plan voor 2016 en verder, dat lijkt nog ver weg – zeker omdat het huidige Ondernemingsplan nog tot eind 2015 loopt. Toch zien we dat bij SNB, en hetzelfde geldt voor onze aandeelhouders, anders. Het geeft ons namelijk de tijd om de juiste koers te bepalen en aan de slag te gaan met de invulling. Daarnaast hebben we op deze manier ook genoeg tijd om onze plannen af te stemmen met alle betrokkenen.

Naast deze constructieve dialoog, komen in deze SNB Berichten nog meer positieve ontwikkelingen aan bod. Neem bijvoorbeeld de steeds dichterbij komende samenwerking met Ecophos, de beslissing van de EU om fosfaaterts op de lijst van strategische grondstoffen te zetten of de onderzoekers van LEI Wageningen UR die fosfaatrecycling uit slib als meest praktische en rendabele optie zien. We kijken daarom met vertrouwen uit naar de rest van dit jaar. Een prettige zomervakantie gewenst!

Marcel Lefferts,
directeur SNB

De theorieles tijdens de cursus

“De gedrevenheid van de cursisten sprong eruit”

STOOMCURSUS VOOR MEDEWERKERS SNB

Door de komst van de nieuwe stoomketels zal SNB te maken krijgen met andere omstandigheden in de installatie. Dit heeft gevolgen voor de manier van werken van veel medewerkers. In de afgelopen weken volgden de operators en een deel van de technische dienst daarom een cursus stoomtechniek.

SNB vroeg Ad de Koster van Martech Bedrijfsopleidingen om hulp om deze cursus te organiseren en uit te voeren. De Koster heeft een achtergrond in de koopvaardij, is bedrijfsleider geweest bij een bedrijf in de hydrauliek en pneumatiek en gaf les aan de Hogeschool Zeeland – voornamelijk voor opleidingen in de afvalverwerkende industrie. In het verleden heeft hij SNB al geholpen bij de opzet van bedrijfshandboeken en het trainen van nieuwe medewerkers.

AANLEIDING

De directe aanleiding van deze cursus stoomtechniek is de bouw van de nieuwe stoomketels in de installatie van SNB. Deze werken iets anders en dat leidt tot een

veranderende bedrijfsvoering. “Door de nieuwe stoomketels wordt de stoom nog heter en wordt de druk een stuk hoger. Dit zorgt er bijvoorbeeld ook voor dat je stoom niet ziet lekken, maar het alleen nog kan horen. Iets om je goed bewust van te zijn dus als medewerker”, aldus De Koster.

THEORIELESSEN

In overleg bepaalden SNB en De Koster op basis van de informatie van NEM (de producent van de ketels) en andere informatie over stoomtechniek, ketels en turbines het programma van de cursus. De Koster: “De medewerkers werden verdeeld in drie groepen die elk twee weken de cursus volgden, dus de looptijd

van de cursussen was uiteindelijk zes weken. Tijdens de eerste bijeenkomst ging het over de theorie: wat is er nieuw aan de ketels, hoe werken ze, wat zijn de componenten en regelingen? Toen de cursisten dat hoorden, reageerden ze eerst wat afwachtend: maakt dat alles niet onnodig ingewikkeld?”

DE PRAKTIJK

Toch zag De Koster deze houding snel verdwijnen, zeker na de bijeenkomst in de tweede week: “Tijdens die bijeenkomst zijn we aan de hand van de voorlopige tekeningen door de installatie gelopen om de theorie en de implicaties daarvan door te nemen. Toen werd het nut van de eerste bijeenkomst ook meteen duidelijk: je kunt alleen verantwoord werken als je precies weet hoe alles werkt.” Wat De Koster verder nog opviel, was het grote enthousiasme van de cursisten. “Iedereen was ruim op tijd aanwezig, een unicum! Ook de gedrevenheid waarmee zij de veranderende situatie in zich opnamen, sprong eruit.”

COLOFON

N.V. Slibverwerking Noord-Brabant
Havennummer 348
Middenweg 38
4782 PM, Moerdijk

Telefoon: (0168) 38 20 60
Telefax: (0168) 38 20 61
Internetadres: www.snb.nl
E-mailadres: info@snb.nl

SNB Berichten verschijnt in een oplage van 450 exemplaren • Jaargang 19
Realisatie: Talent, MSLGROUP
Druk: OCC De Hoog, Oosterhout
Fotografie: SNB